

INSTITUCIONS DE DRET DE LA UNIÓ EUROPEA

Dra. Mar Campins Eritja

Departament de Dret Penal i Criminologia i Dret
Internacional Públic

Universitat de Barcelona

“

“Donat el caràcter i la finalitat exclusivament docent i eminentment il·lustrativa de les explicacions a classe d'aquesta presentació, l'autor s'acull a l'article 32 de la Llei de propietat intel·lectual vigent respecte de l'ús parcial d'obres alienes com ara imatges, gràfics o altre material contingudes en les diferents diapositives”

La lliure circulació de mercaderies (art. 28 a 37 TFUE)

- Contingut:
 - Creació de la Unió Duanera (arts. 28, 30 i 31 TFUE): Establiment de l'aranzel duaner comú per tercers Estats.
 - Supressió dels drets de duana i de tota exacció d'efecte equivalent.
 - Prohibició de les restriccions quantitatives i de tota mesura d'efecte equivalent (arts. 34 i 35 TFUE)

Àmbit d'aplicació de la lliure circulació de mercaderies (art. 28 a 37 TFUE)

- Noció de mercaderia: tot producte que es pot valorar en diners i que és susceptible de transacció comercial (STJUE 10.12.1968, “obres d’art”)
- Noció de producte comunitari (art. 28.2 TFUE):
 - Productes originaris, produïts o transformats substancialment en EM.
 - Productes en règim de lliure pràctica, procedents de tercers països però que ja han complert en un EM les formalitat d’importació.
- Territori duaner comunitari: el territori dels EM, amb règims especials per regions ultraperifèriques i territoris d’ultramar.

Contingut de la lliure circulació de mercaderies (art. 28 a 37 TFUE)

- Creació de la Unió Duanera i establiment de l'aranzel duaner comú (art. 28.1):
 - Unió Duanera que abastarà la totalitat dels intercanvis de mercaderies.
 - Establiment de l'aranzel duaner comú, adoptat a partir de 1960 pel Consell.

Contingut de la lliure circulació de mercaderies (art. 28 a 37 TFUE)

- Supressió dels drets de duana i de les exaccions d'efecte equivalent
 - Noció dret de duana: càrregues pecuniàries sobre els productes importats que s'apliquen en el moment de la declaració de la
 - Noció d'exaccions d'efecte equivalent: qualsevol carrega pecuniària, diferent d'un dret duaner, que produeixi els mateixos efectes proteccionistes i discriminatoris que els drets de duana i que es devengada per raó del pas de frontera d'un producte , sigui quina sigui la seva denominació i tècnica (STJUE 14.12.1962, “pa de gingebre”)

Contingut de la lliure circulació de mercaderies (art. 28 a 37 TFUE)

- Característiques de les exaccions d'efecte equivalent:
 - Imposada unilateralment per un EM
 - Independentment de la seva denominació i tècnica, objecte, destí del bé, quantia
 - Aplicada a les mercaderies pel fet de travessar la frontera
 - Inclús si el producte no està en competència amb el producte nacional
- Queden fora de la prohibició:
 - Impostos interiors
 - Quantitats que es paguen en contrapartida d'un servei prestat

Contingut de la lliure circulació de mercaderies (art. 28 a 37 TFUE)

- Supressió de les restriccions quantitatives i de les mesures d'efecte equivalent:
 - Eliminació de les restriccions quantitatives a la importació i exportació.
 - Supressió de les mesures d'efecte equivalent
- Mesures correctores:
 - Principi d'equivalència de les condicions d'accés al mercat.
 - Principi de reconeixement mutu de certificats i homologacions

Contingut de la lliure circulació de mercaderies (art. 28 a 37 TFUE)

- Noció de restricció quantitativa: limitacions quantitatives a les importacions i exportacions
- Noció mesura d'efecte equivalent:
 - STJUE 11.7.1974, Dassonville: Tota forma d'intervenció de l'EM que no quedi coberta per altres disposicions del TCEE i que tingui com a objecte restringir directament o indirectament. Concretament o potencialment, els intercanvis intracomunitaris
 - STJUE 24.11.1993, Keck & Mithouard: Limita les reglamentacions nacionals que es poden considerar mesures d'efecte equivalent: distingir normes que regulen les característiques del producte / normes que regulen les modalitats de venda

Contingut de la lliure circulació de mercaderies (art. 28 a 37 TFUE)

- Criteri de l'efecte proteccionista o no de la mesura
- Efecte restrictiu “equivalent” al que tindria una restricció quantitativa
 - Restriccions formals
 - Restriccions materials
 - Mesures no discriminatòries (indistintament aplicables)

Límits a la lliure circulació de mercaderies

- Límits de la noció de mesura d'efecte equivalent: la noció de les exigències imperatives
- STJUE 20.2.1979, Cassis de Dijon
 - Eficàcia controls fiscals, protecció salut, defensa consumidors, protecció medi ambient, etc.
 - La mesura ha de ser indistintament aplicable
 - Absència reglamentació comunitària
 - La mesura ha de ser adequada per assolir l'objectiu de protecció de l'interès general que persegueix
 - Que la mesura sigui necessària, adequada i proporcionada a l'objectiu
 - Que la mesura persegueixi un interès general reconegut i protegit com a tal a nivell de la UE

Excepcions a la lliure circulació de mercaderies (art. 36 TFUE)

- Interpretació restrictiva
- Excepcions contemplades en art. 36 TFUE:
 - Per raó d'ordre públic, moralitat i seguretat públiques.
 - Protecció de la salut i vida de les persones i animals.
 - Preservació dels vegetals.
 - Protecció del patrimoni artístic, històric i arqueològic nacional.
 - Protecció de la propietat industrial i comercial
- Condicions art. 36 TFUE:
 - Que la mesura no constitueixi un medi de discriminació arbitrari o una restricció encoberta
 - Mesura indistintament aplicable

Limitacions i excepcions a la lliure circulació de mercaderies

- Llista exigències imperatives TJUE: delimitació de l'àmbit d'aplicació de la prohibició de mesures d'efecte equivalent
- Llista excepcions art. 36 TFUE: Llista limitativa de possibles derogacions a la lliure circulació de mercaderies quan estem davant una mesura d'efecte equivalent